

**NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT**  
**41. SJEDNICE DOMA NARODA**  
**PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE**  
**održane 09.05.2005.godine sa početkom rada u, 12,15 časova**

PREDSJEDAVAJUĆI  
VELIMI JUKIĆ

Cijenjene kolege, ja molim da sjednemo na svoja mjesta kako bi mogli početi raditi i da ove kartice, tako da imamo znači, evo, dame i gospodo, poštovani izaslanici, poštovani gosti, predstavnici sredstava javnog informiranja, sve vas pozdravljam, otvaram 41. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjednici je nazočno svih 15 izaslanika, dakle ne treba komentirati, to je puni sastav. Za 41. sjednicu predlažem sljedeći dopunjeni dnevni red,

1. Potvrda imenovanja člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine iz reda hrvatskog naroda,
2. Prijedlog Rezolucije o antifašizmu, predlagač Tomislav Limov

Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda. Ko se javlja za raspravu? Nema prijavljenih. Ja zatvaram raspravu. Prelazimo domah, time je dnevni red tako usvojen, prelazim odmah na prvu točku dnevnog reda,

**Ad.1. Potvrda imenovanja člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine**

Možda prije nego evo, pristupimo samom izjašnjavaanju, ja bih da se dogovorimo i da u okviru ove točke isto tako bude dopušteno da se razgovara o uvjetima i radzlozima smjene gospodina Dragana Čovića, od strane Visokog predstavnika jer je to bio jedan od zahtjeva Hrvatskog kluba, međutim kako nije bilo zajedničke plenarne sjednice, onda je evo naš stav i naše razmišljanje, da bi trebali u okviru ove točke dakle, dozvoliti i prihvatiti da se i o tome raspravlja.

Evo, to samo kao uvod. Ja otvaram raspravu. Ja bih rekao par riječi.

Dame i gospodo, smjena člana Predsjedništva gospodina Dragana Čovića od strane Visokog predstavnika, zasnovana je i utemeljena kako i piše u Odluci, na Aneksu X članak 5. civilna implementacija Mirovnog sporazuma. Kod nas je u Bosni i Hercegovini postala već praksa da barem jedan a po nekad i većina izabраниh članova Predsjedništva ne dočekaju kraj mandata. Naravno da se ovakve situacije mogu dogoditi, međutim one po malo postaju i pravilo. Prije izvjesnog vremena, godinu i pol dana,

gospodin Šarović, gospodin Čović, prije toga gospodin Jelavić u onom sazivu itd. naravno mi smo predvidjeli u našem zakonodavstvu, i takve mogućnosti, pa smo Zakonom o izboru člana Predsjedništva, i to regulirali.

Međutim, ono što ja želim reći kod ove smjene je sljedeće. Sve ranije smjene Visokog predstavnika koje je uradio, ove razine, uglavnom se u obrazloženju navodilo kao prvo i prvi razlog, opstrukcija Mirovnog Dejtonskog sporazuma, a Aneks X Mirovnog sporazuma govori o civilnoj implementaciji Mirovnog sporazuma. I, onda se poziva svaki put na član 5. koji doslovno glasi – konačni autoritet za tumačenje, znači ovog aneksa visoki predstavnik je konačni autoritet za tumačenje ovog sporazuma o implementaciji mirovnog rješenja. Ovde se postavlja pitanje, da li je Visoki predstavnik postupao sukladno evo ovom aneksu, odnosno članku na koji se poziva. Ako u svom obrazloženju čak navodi drugačije, suprotno, dakle da je gospodin Čović u vršenju svog mandata dosljedno provodio Dejtonski mirovni sporazum, značajno doprinio unapređenju, ne znam ni ja itd., itd., ukupnog stanja poboljšanju prilika u BiH, ali na kraju ipak smjena. Smjena je iz razloga što se protiv gospodina Čovića, poveo sudski proces.

Međutim, naš relevantni, tj. Izborni zakon BiH je rekao i o toj situaciji u tom slučaju, šta se događa, pa je rečeno da ne citiram članake, nije potrebno, ukoliko neki izabrani dužnosnik bude pravomoćno osuđen na kaznu dužu od 6 mjeseci itd., itd., gubi mandat. Dakle, ponovo ne treba intervencija jer je zakon, relevantni zakon rekao u kojim se slučajevima gubi mandat. Dakle, sljedeći tu logiku, nema potrebe za intervencijom.

Nadalje, pominje se kako u nekim zemljama EU i nekim drugim zemljama, sa visoko razvijenom demokracijom, je to praksa. Međutim, kad sa malo bolje prouči i ta praksa, onda se da zaključiti da nije baš tako ni u praksi. Dakle, ima zemalja u svijetu razvijene demokracije i ekonomski razvijenih zemalja dakle da se protiv određenih dužnosnika u vlasti vodi sudski postupak. Međutim, do okončanja postupka nema odstupanja. Niti to od njega to traži javnost te zemlje, niti nalaže domaće zakonodavstvo naravno.

Dakle, ja ovde da zaključim, uz svu fleksibilnost i ovako široko definirane obalsti u članku 5. Aneksa X, upitno je da li je Visoki predstavnik trebao uraditi, to što je uradio, jer ponovit ću, u svim ranijim smjenama, isključivo se kao razlog ili jedan od glavnih razloga navodilo pstruiranje provedbe Mirovnog Dejtonskog sporazuma a u slučaju gospodina Čovića, to nije ni spomenuto čak je govoreno suprotno od toga.

Evo, ja naravno da mi ne možemo ništa niti promijeniti, niti imam ja namjeru, ambicije pozivati na to. Međutim, držao sam ipak da je dobro još jedanput ovo ponoviti i reći, iako ovo ovde što sam ja rekao, znate svi, naročito zastupnici u bh Parlamentu. Zašto naročito oni? Zato što skoro svakodnevno proučavaju i ponovo čitaju Ustav, Poslovnik i neke druge zakone i naročito kompletan Dejtonski mirovni sporazum. Čitamo ga u zadnje vrijeme intenzivnije jer se spominje i određeni nedostaci, nesavršenost ovoga ukupnog Mirovnog sporazuma i potrebe moguće njegove promjene, nadogradnje, izmjena itd.

Evo, ja zbilja neću više i neću vas zamarati svojim evo glasnim promišljanjima. Mislim da je ono gdje sada jesmo i jedino što možemo uraditi jeste postupiti po Zakonu o izboru člana Predsjedništva gdje je uloga naroda definirana opet na jedan specifičan način i to opet nakon intervencije jednog drugog Visokog predstavnika, što opet je dobro ovde spomenuti jer je ovo tema. Dakle, ovakav izgled i rješenja Zakona o izboru člana Predsjedništva, nakon smjene ili na drugi način, nemogućnosti obnašanja funkcije je ponovo djelo Visokog predstavnika i ja nisam sasvim siguran da je ovo dobro rješenje, međutim to je važeće rješenje koje nas obvezuje na poštvanje i primjenu. Ali, isto tako evo, ja ću reći svoje razmišljanje da bar trebamo bi porazgovarati i procijeniti da li je i ovakav način izbora najbolji odnosno, da li imamo i boljih prijedloga i boljih načina. Možda je bilo dobro da se to riješilo u zakonu koji regulira inače Izbornog zakona BiH, a ne u posebnom zakonu i td. jer onda pitanje je one odredbe koje vrijede za sve izabrane, zašto ne bi vrijedile i za člana Predsjedništva ili vrijede a druge opet vrijede određenih znači rješenja i u ovom Zakon o izboru člana Predsjedništva, koji je zakon leks specijalis kako to pravnici kažu.

Evo, ja zbilja neću ništa više, zahvaljujem svima na pažnji i evo još jedanput pitanje svima, da li je na ovaj način Visoki predstavnik doprinosi jačanju institucija Bosne i Hercegovine ili možda ne doprinosi na najbolji način.

Ko dalje želi govoriti?  
Gospodin Čengić, Čengiću izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Gospodine, predsjedavajući, poštovane kolege, poštovani predstavnici medija, dopustite mi nekoliko riječi o ovoj temi.

Uz rizik da bih mogao biti svaćen da imam lični motiv da govorim o ovoj temi, pa i opterećenje zbog te činjenice, ja ću ipak kazati sljedeće. Prije svega, smatram legitimnim prijedlog i zahtjev da se o ovakvim pitanjima raspravlja na Parlamentarnoj skupštini BiH, jer su ova pitanja ne samo pravna nego očito i politička, odnosno pitanja sa vrlo ozbiljnim političkim reperkusijama.

U tom smislu moram reći da sam iznenađen činjenicom da naše kolege iz Predstavničkog doma nisu prihvatile ovu raspravu. Naravno, mi svi znamo da smo se opredjelili za demokratiju. A u demokratiji imate dakle priliku da razgovarate o važnim pitanjima na zvaničnim, odnosno institucijama države. Ako odbijamo, ili ne pristajemo koristiti te institucije za raspravu o ključnim političkim pitanjima, onda se očito vraćamo u predpolitička stanja, dakle u stanja u kojima se o tim pitanjima razgovara na nekim drugim mjestima, na drugačiji način i dovodi se u pitanje zapravo ono što radimo. Dovodi se u pitanje jel mi gradimo demokratsku državu u kojoj ćemo kroz institucije raspravljati važna pitanja, ili ćemo ih gurati na margine društva koje onda mogu biti vrlo negativne na dugu stazu.

Iz tog razloga smatram da je vrlo legitimno razgovarati o ovom pitanju. S druge strane mislim da je bilo potrebno razgovarati o ovom pitanju i sa stanovišta odnosa institucija države Bosne i Hercegovine i Ureda Visokog predstavnika. Ured Visokog predstavnika već duže vremena jasno naglašava da želi da institucije Bosne i Hercegovine budu partneri u izgradnji dakle političkih institucija i političkom životu u Bosni i Hercegovini. S druge strane skoro smo svi u glas, svaka politička partija koja je u Parlamentarnoj skupštini pojedinačno, a i mi ovdje i u Parlamentarnoj skupštini također insistirali na tome da trebamo doći u situaciju da otvorimo politički dijalog sa OHR-om da budemo partneri OHR-u i da razgovaramo o važnim pitanjima.

Bilo bi mi žao ako se bilo ko od nas suzdržavao razgovarati o ovoj temi samo zbog činjenice što je odluka donjeta od strane Visokog predstavnika. To bi bilo zapravo jako loša ocjena za naše istinsko opredjeljenje za demokraciju i otvoreni dijalog o važnim i teškim pitanjima, ali bi to isto tako bila nedovoljno dobra ocjena i za OHR Ured Visokog predstavnika, ako nije motivirao, potakao i nije napravio atmosferu u kojoj će članovi državnog Parlamenta biti otvoreni da iznesu svoja mišljenja i onda kada se ona ne slažu sa odlukom Visokog predstavnika.

Što se tiče same ove odluke, očito je da je donjeta od onoga koji ima mogućnost da donese ovu odluku i očito da je bila motivirana vrlo ozbiljnim, vrlo ozbiljnim razlogom, vrlo ozbiljnim pitanjem, a to je pitanje kako izgleda moralni kredibilitet ili moralni ugled osobe koja je na tako visokoj državnoj funkciji, a koja je u datom času optužena za jedno krivično djelo koje je također jako ozbiljno. Dakle u tom smislu nema nikakve dileme da postoji vrlo ozbiljno pitanje kredibiliteta, moralnog kredibiliteta te osobe, a na neki način i pitanje onda institucije u kojoj se obavlja ta dužnost. Taj motiv se mora razumjeti, mora ga se shvatiti vrlo ozbiljno i nema nikakve dileme da je on jako ozbiljna.

S druge strane, isto tako je činjenica da pored ovoga političko moralnog motiva i razloga postoji vrlo jasni pravni stavovi i pravne pozicije, prije svega opće načelo koje važi i u ovoj državi i koji važi u demokratskoj Evropi a to je načelo da niko nije kriv dok nije pravosnažno osuđen. Između ova dva načela koja su vrlo važna, jedno i drugo, mi smo u dilemi kako da se opredjelimo. Očito da je jako važan moralni kredibilitet i svakog pojedinca i svake institucije, ne samo države Bosne i Hercegovine, nego svakog pojedinca u svakoj instituciji u Bosni i Hercegovini, ali je očito da se između tog moralnog kredibiliteta koji je, među ostalim i pitanje subjektivne ocjene treba birati između toga i stava zakona i općeg pravnog principa. Stav zakona je također kod nas jasan da niko nije kriv dok nije pravosnažno osuđen i da ne postoji u ovom času dakle jasan stav zakona da neko ko je, protiv koga je podignuta optužnica treba podnijeti ostavku, odstupiti, ili biti smijenjen. Dakle takvog zakona nema.

U ovom slučaju napravljen je presedan koji u ovom času pravi zabunu i reperkusije će biti upravo jedna vrsta nedoumice i na drugoj strani može otvoriti prostor za nešto što više neće biti presedan, nego će biti pravilo koje bi moglo voditi u vrlo ozbiljne posljedice političke naravi, a to je ovaj put se dogodilo da je gospodin Dragan Čović kao član Predsjedništva Bosne i Hercegovine istovremeno optužen od Tužilaštva

Bosne i Hercegovine. Postojala je mogućnost za neko slično djelo da on bude optužen od općinskog tužioca. Ne smatram da postoji ikakva razlika u predstavljanju i štizenju zakona između općinskog, kantonalnog, entitetskog i državnog tužioca. Međutim, u varijanti u kojoj se prihvata logika po kojoj svako ko je optužen, automatski treba odstupiti sa svoje funkcije.

Mi dolazimo u situaciju da zapravo kadrovsku politiku institucija u državi Bosni i Hercegovini mogu voditi tužioci na različitim nivoima, sa različitim znanjima, sa različitim iskustvima i zapravo onda uvodimo nešto što je moglo biti puno opasnije po principe prava i po vladavinu prava od moralnog, nemoralnog ili manje moralnog zastupanja nekoga u nekom času na nekoj funkciji. Iz tog razloga držim da je ovo pitanje vrlo ozbiljno. Bojim se da mi niti imamo sada materijal na osnovu koga bi ovo mogli ozbiljno raspravljati, niti imamo, niti je ovo možda dobar ambijent za takvu raspravu, a nema nikakve dileme da ovo pitanje otvara jednu vrlo ozbiljnu raspravu oko toga na koji način se ubuduće ponašati.

Ja ću biti vrlo jasan, poštujući dakle moral kao temelj svega što je ljudsko i ljudskosti i uopće ljudske zajednice, mislim da je pravo više precizno i manje lično i da ponašanje institucija države Bosne i Hercegovine ipak moraju biti definirane pravom. Ako postoji disprepancija između nekih moralnih principa, ili općeg moralnog poimanja i zakona, onda upravo ova parlamentarna skupština služi tome da inicira i donese zakone koji će uskladiti te razlike. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čengiću.

Dalje ko se želi javiti? Nema više prijavljenih.

Idemo, gospodin Ivo Miro Jović je na 56. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 4. svibnja 2005. godine imenovan za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Temeljem članka 6. Zakona o popunjavanju upražnjenog mjesta člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, imenovanje potvrđuje većina izaslanika u Domu naroda koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao imenovani. Čuli smo Izborni zakon, ustvari Zakon o popunjavanju upražnjenog mjesta člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Ako nema dalje rasprave, ja ću pozvati izaslanike, odnosno Klub hrvatskog naroda u Domu naroda da se izjasni o davanju potvrde za imenovanje člana Predsjedništva. Znači članak 6., nakon imenovanja u Zastupničkom domu imenovanog potvrđuje većina izaslanika u Domu naroda u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, u daljnjem tekstu Dom naroda.

Ima li potrebe za raspravu? Nema.

Ja pozivam izaslanike iz reda Kluba hrvatskog naroda da se izjasne. Možete glasovati sada.

Zahvaljujem i konstatiram da smo sa 4 glasa za, 1 glasom protiv potvrdili izbor i imenovanje gospodina Mire Ive Jovića za hrvatskog člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Time je završena ova točka dnevnog reda.

Prelazimo na drugu, evo i čestitamo gospodinu Ivi Miri Joviću i želimo, bar ja, želim uspješno obnašanje nove, vrlo odgovorne i važne dužnosti člana Predsjedništva.

Gospodin Milovjević želi. Izvolite.

GORAN MILOJEVIĆ

Meni je zaista žao poštovane kolege i uvaženi gosti što među nama danas ovdje nije gospodin Ivo Miro Jović kojeg sam vidio prethodno na Plenarnoj sjednici oba doma i evo ja zaista želim da mu čestitam na ovom potvrđenom izboru danas i očekujem da će uspješno obavljati funkciju člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

VELIMIR JUKIĆ

Dobro. Zahvaljujem gospodinu Milojeviću. Gospodin

MUSTAFA PAMUK

Evo i ja u ime Kluba bošnjačkog naroda u ovom domu čestitam gospodinu Joviću na izboru. Bilo bi mi drago da svoju funkciju obavi kvalitetno, a takođe moram priznati bilo bi mi mnogo draže da smo mu imali priliku izravna čestitati na izboru i to bi bilo, ja vjerujem i bolje. Hvala puno.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Pamuku.

Evo onda možemo, čini mi se preći na sljedeću točku dnevnog reda.

**Ad.2. Prijedlog rezolucije o antifašizmu, predlagatelj gospodin Tomislav Limov**

Dobili ste rezoluciju izaslanika gospodina Limova.

Zastupnički dom je usvojio Rezoluciju u istovjetnom tekstu na 56. sjednici.

Temeljem članka 114. točka 2. Dom može odlučiti da Rezoluciju prvo razmatra mjerodavna komisija, to je samo napomena.

Ko se javlja za riječ? Ujedno pozivam gospodina Limova, ako smatra potrebnim obrazložiti tekst rezolucije.

Gospodine Limov izvolite.

TOMISLAV LIMOV

Gospodo, hvala lijepo uvaženi gospodine predsjedatelju, evo kolege sugeriraju da budem kratak, govoreći da nema potrebe.

Dakle, vrlo jednostavno ovo je sada ustvari Prijedlog rezolucije koji dolazi iz Zastupničkog doma. Pošto ste dobili Prijedlog rezolucije, a bilo je o tome govora i na prošloj sjednici, osobno procjenjujem, a imajući na umu i ono što smo sve danas čuli i znajući šta se danas u cijeloj Evropi događa u svezi sa odnosom spram fašizmom.

Dakle, osobno procjenjujem da će izaslanici Doma naroda prihvatiti ovaj tekst kao naš jasan znak gdje nam je mjesto. Dakle da nama iz Bosne i Hercegovine pripada mjesto u antifašističkoj Evropi. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Limov. Dalje nema prijavljenih. Sve je jasno. Ovo je najavljeno i na našoj svečanoj plenarnoj sjednici.

Ja vas pozivam da se izjasnimo o prihvaćanju Rezolucije o antifašizmu.

Možete glasovati sad. Zahvaljujem.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili Rezoluciju o antifašizmu, kao što piše u tekstu Rezolucije, biće objavljena u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Ja zahvaljujem svima. Zahvaljujem evo na sudjelovanju i radu. Bili smo efikasni. Radili smo točno 30 minuta.

Hvala svima i još jedanput svima sretan Dan antifašizma i pobjede na fašizmom.

Sjednica je završena sa radom u 12,45 minuta.